

MAL-seuranta 2017

onnistuminen suhteessa toteutuksen ohjelmointiin

luonnos: LJ 21.2.2018 MASTO 22.2.2018

Hyväksyminen MASTO 22.3.2018, LJ 28.3.2018, KJK 6.4.2018, SH 25.4.2018

Sisältö

- Tiivistelmä
- Seudun tunnuslukuja ja karttoja
- Valmistuneet MAL-hankkeet
- Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

TIIVISTELMÄ

MAL-SEURANTA 2017

MAL-sopimuksen toteutus maankäytössä

- Pääosa vuodelle 2017 ohjelmoiduista toimenpiteistä on toteutunut tavoitellusti lukuun ottamatta ARA-tuotantoa
- Huomiota tulee kiinnittää
 - yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittämiseen
 - kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon, ARA-tuotanto ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti, vaikka kaavoitusta on kohdennettu kuntien maalle ja tontinluovutusta on alettu ohjelmoida 5 vuodeksi eteenpäin
 - asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille

Kestävän liikkumisen edellytykset paranevat

- Liityntäpysäköintiin, joukkoliikenteeseen ja kävelyn sekä pyöräilyyn liittyvät infrahankkeet edistyvät seudulla.
- Joukkoliikenteen matkamäärät kasvussa. Pyöräilymäärät laskeneet. Liikenteen sähköistymisessä ei merkittäviä muutoksia. Asetettujen päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää tasoloikkaa.
- Digitalisaatioon liittyvät kokeilut etenevät. Edistämiseen keskittyvät toimijat, datan avaaminen ym. tekijät vauhdittavat kehitystä, mutta toistaiseksi joitain keskeisiä askeleita (mm. mobiililippu 2018) ottamatta.

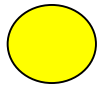
Merkittävien kehittämistoimien kommunikaatiossa kehitettävää

- Raideliikenneyhteyksien kehittämiseen ja niiden operointiin liittyvissä järjestelmätason hankkeissa ollut valtion ja seudun välisiä kommunikaatiohaasteita, joka osin selittyy prosessien monitahoisuudella; aikataulut ja tarpeet eivät täysin kohtaa

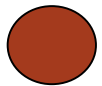
MAL-toimenpiteiden edistymisen arviointi

”Teema edistynyt hyvin ja suunnitellusti”

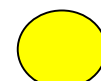
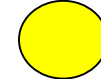
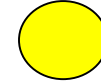
”Teema edistynyt kohtalaisesti tai ei täysin suunnitellusti”

”Teeman edistämisessä vaikeuksia tai viiveitä”

Elinvoimainen kaupunkiseutu

1. Lentokentän kehittäminen; sujuvat matkaketjut ja palvelut
2. Asemakeskus ja Tampere-Riihimäki -yhteysväli
3. Tampereen raitiotie
4. Cleantech- ja kiertotalousalueiden kehittämistilanne
5. Yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittäminen
6. Härmälä-Partola-Lakalaiva
7. Liikenteen digitalisaatio ja teknologiaratkaisut
8. Julkiset hankinnat

Vahvat yhdyskunnat

- 9. Kuntien strateginen yleiskaavoitus
- 10. Maapolitiikka
- 11. Yhdyskuntarakenteen monipuolistaminen ja eheyttäminen joukkoliikennevyöhykkeillä ja keskustoissa
- 12. Asemanseutujen vahvistuminen
- 13. Liityntäpysäköintialueiden suunnittelu
- 14. Tavaraliikenteen ratapiha
- 15. Viherrakenteen yleissuunnitelma

Sujuva arki, monipuolinen asuntotuotanto ja asunnottomuuden ennaltaehkäisy

16. Kaavoituksen ja tontinluovutuksen kehittäminen

17. ARA-tavoitteiden mukainen kaavoitus ja tontinluovutus

ARA-tuotanto

Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon kaavoitus- ja
tontinluovutusohjelma

18. Asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille

19. Välivuokrausmenettely

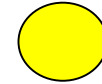

20. AUNE-sopimus

Sujuva arki, palvelujen saavutettavuus

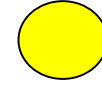
21. Keskustojen KÄPY-olosuhteet ja seudulliset pääreitit

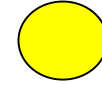
22. Seudulliset pysäköintiperiaatteet

23. Liikenteen uudet käyttövoimat

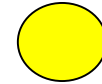
24. Digitalisaatio ja kokeilut liikkumispalveluissa

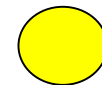
25. Joukkoliikenteen houkuttelevuus ja kilpailukyky

26. Lähijunaliikenteen kehittäminen

27. Joukkoliikenneviranomaiset

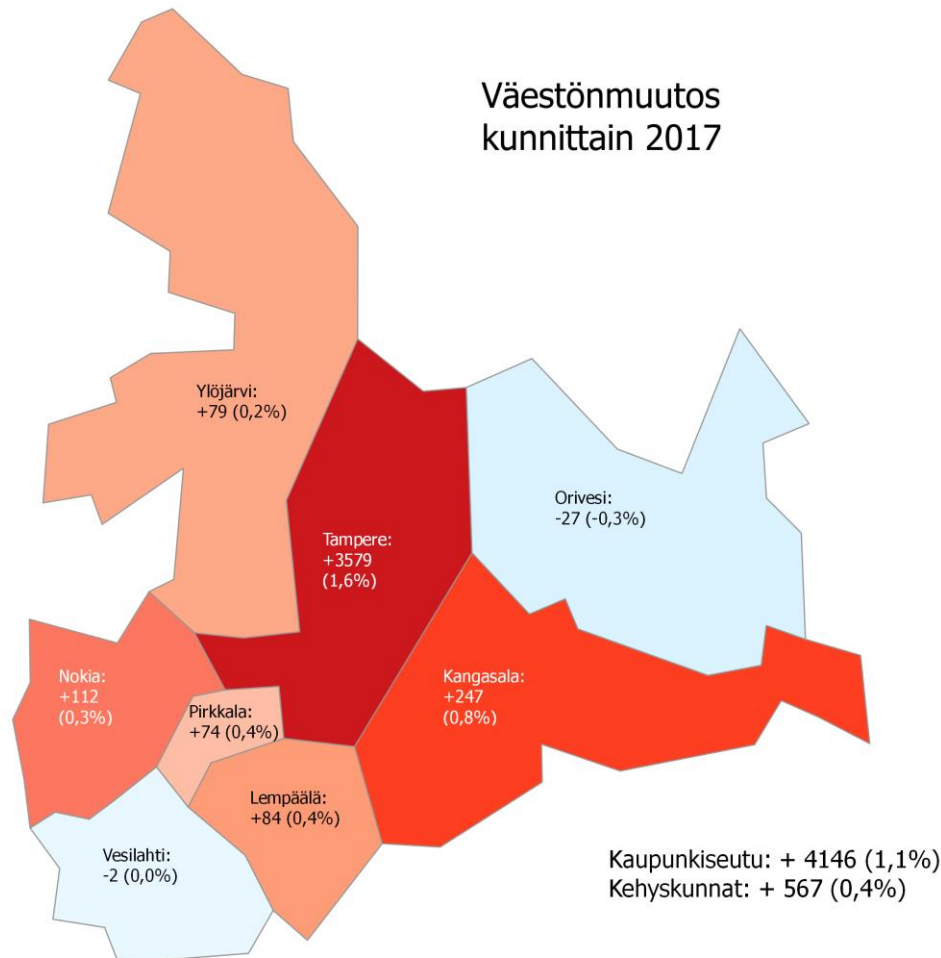

TUNNUSLUKUJA JA KARTTOJA

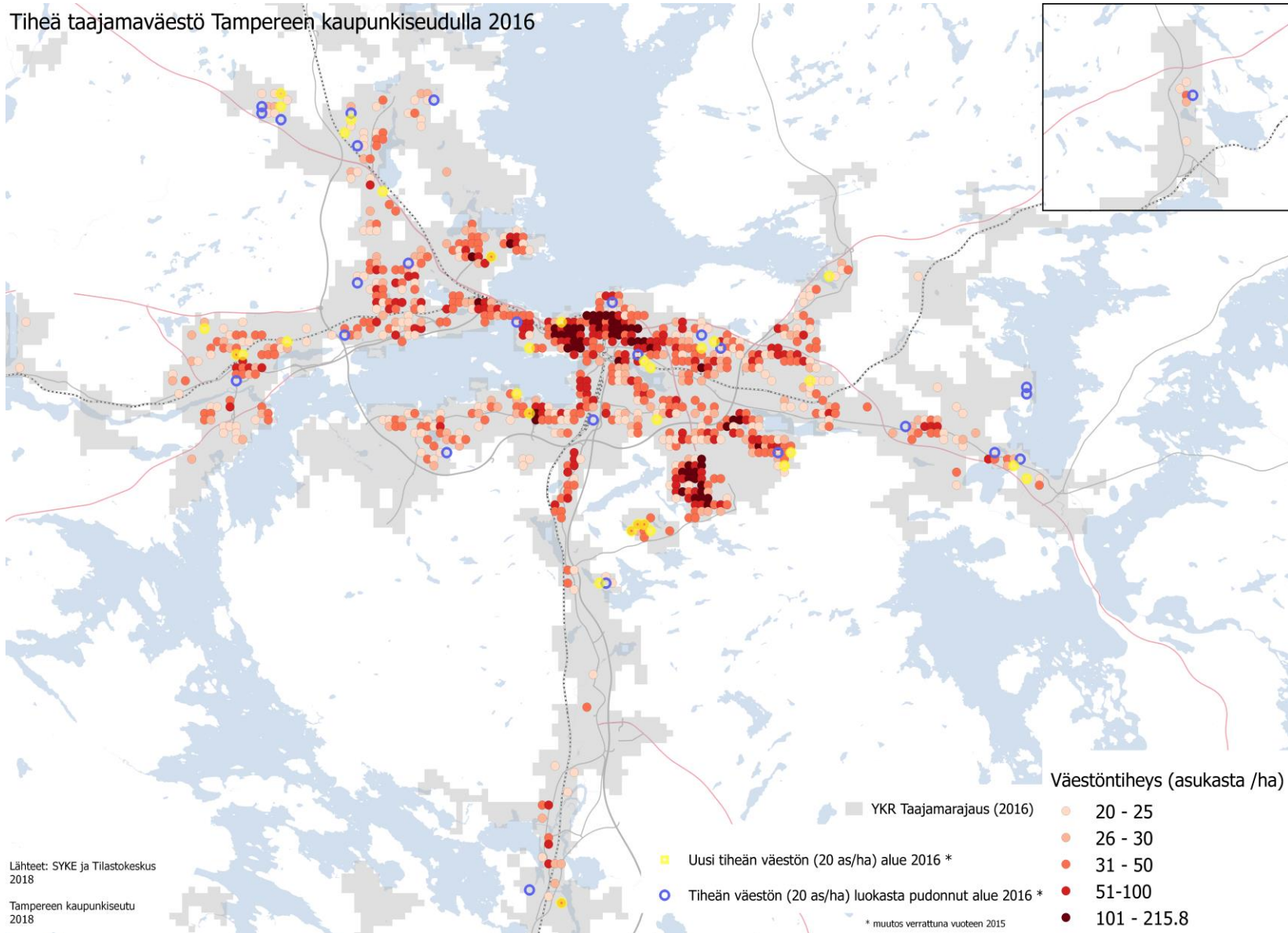
MAL-SEURANTA 2017

Väestönmuutos 2016-2017

Väestötiheys: vähintään 20 asukasta/ha

Tiheä taajamaväestö Tampereen kaupunkiseudulla 2016

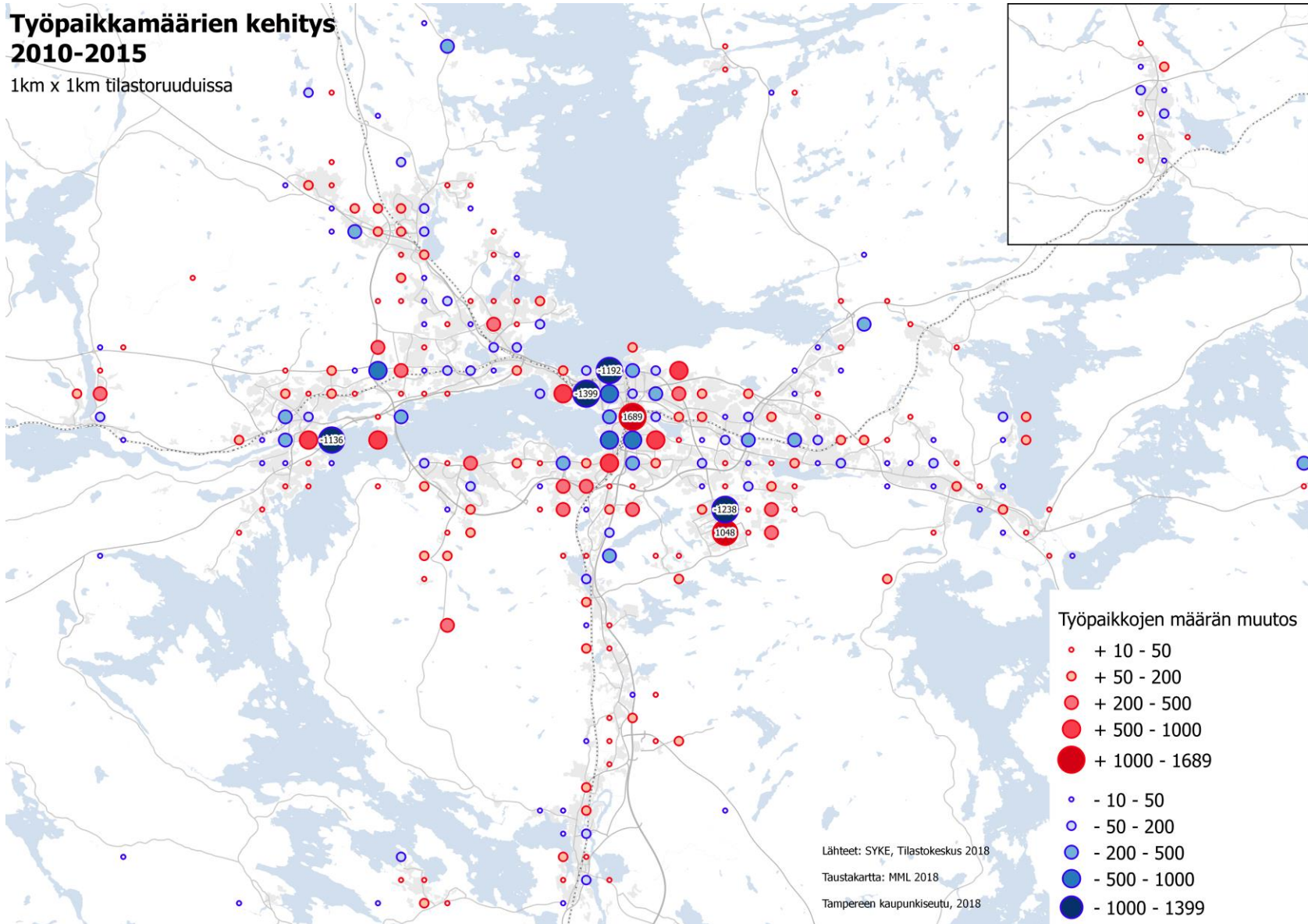
Lähteet: SYKE ja Tilastokeskus
2018

Tampereen kaupunkiseutu
2018

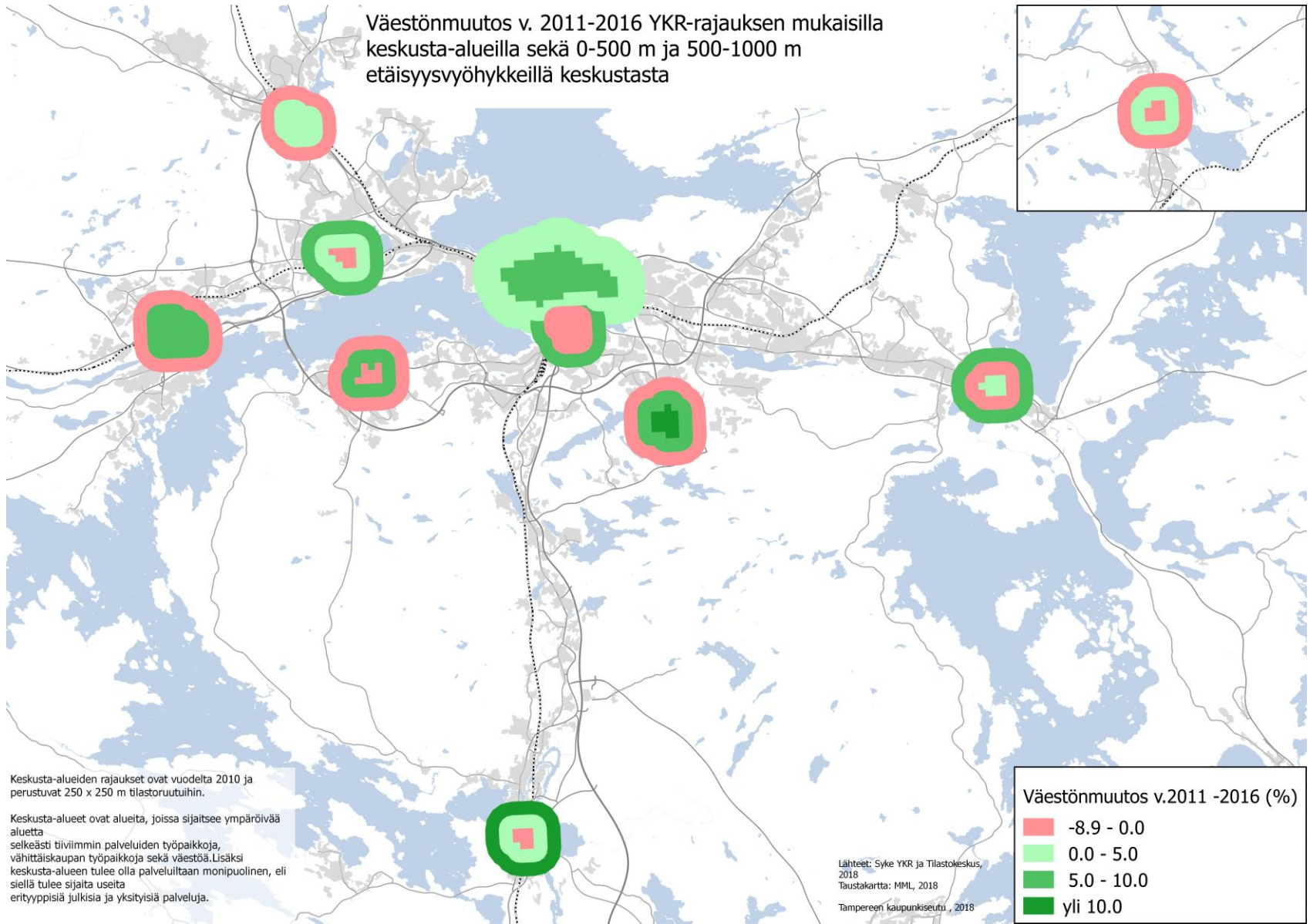
Työpaikkamäärien kehitys 2010-2015

Työpaikkamäärien kehitys 2010-2015

1km x 1km tilastoruuduissa

Väestönmuutos YKR-rajauksen mukaisilla keskusta-alueilla 2011-2016

Väestönmuutos YKR-rajausten mukaisilla keskusta-alueilla 2011-2016

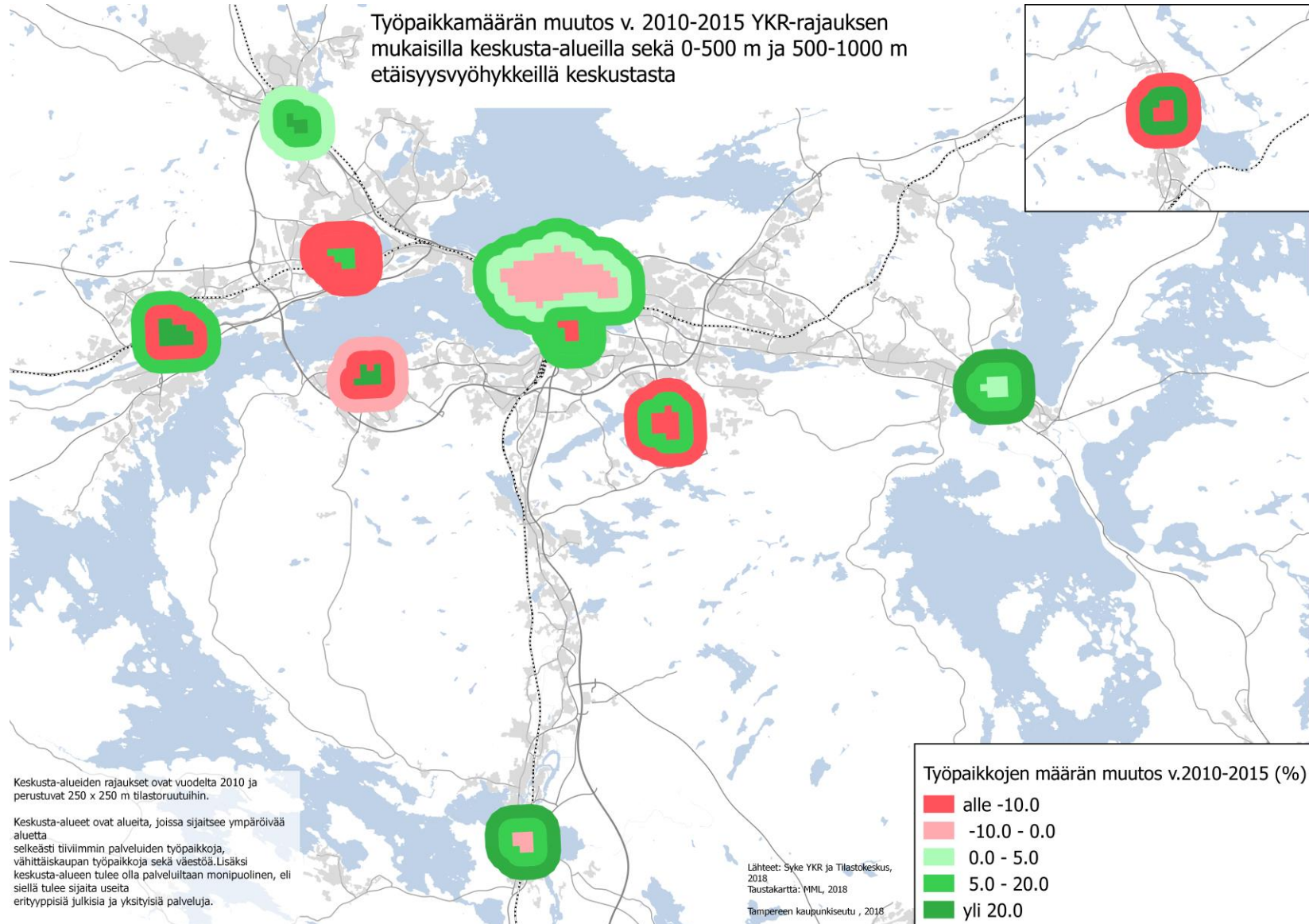
Väestönmuutos keskusta-alueilla 2011-2016

Keskustan nimi	Väestö 2011	Väestö 2016	Muutos 2011-2016	Muutos 2011-2016 (%)
Hervanta	7945	8837	892	11,23
Kangasala	1259	1291	32	2,54
Lempäälä	932	903	-29	-3,11
Nokia	2660	2847	187	7,03
Orivesi	892	882	-10	-1,12
Pirkkala	1099	1089	-10	-0,91
Tampere	43545	46113	2568	5,90
Tesoma	1928	1758	-170	-8,82
Viinikka/Nekala	543	521	-22	-4,05
Ylöjärvi	803	817	14	1,74

Väestönmuutos keskusta-alueet + 1 km bufferi 2011-2016

Keskustan nimi	Väestö 2011	Väestö 2016	Muutos 2011-2016	Muutos 2011-2016 (%)
Hervanta	24851	26724	1873	7,54
Kangasala	3471	3564	93	2,68
Lempäälä	4106	4505	399	9,72
Nokia	10405	10706	301	2,89
Orivesi	3179	3196	17	0,53
Pirkkala	7922	8204	282	3,56
Tampere	64723	67444	2721	4,20
Tesoma	13165	13560	395	3,00
Viinikka/Nekala	13182	13626	444	3,37
Ylöjärvi	4490	4470	-20	-0,45

Työpaikkamäärien muutos YKR-rajauksen mukaisilla keskusta-alueilla 2010-2015

Työpaikkamäärien muutos YKR-rajauksen mukaisilla keskusta-alueilla 2010-2015

Työpaikkamäärän muutos keskusta-alueilla 2010-2015

Keskustan nimi	Työpaikat 2010	Työpaikat 2015	Muutos 2010-2015	Muutos 2010-2015 (%)
Hervanta	3095	2731	-364	-11,76
Kangasala	1070	1078	8	0,75
Lempäälä	894	829	-65	-7,27
Nokia	2042	2794	752	36,83
Orivesi	908	693	-215	-23,68
Pirkkala	472	726	254	53,81
Tampere	39710	36949	-2761	-6,95
Tesoma	635	702	67	10,55
Viinikka/Nekala	1611	1116	-495	-30,73
Ylöjärvi	721	872	151	20,94

Työpaikkamäärän muutos keskusta-alueet + 1 km bufferi 2010-2015

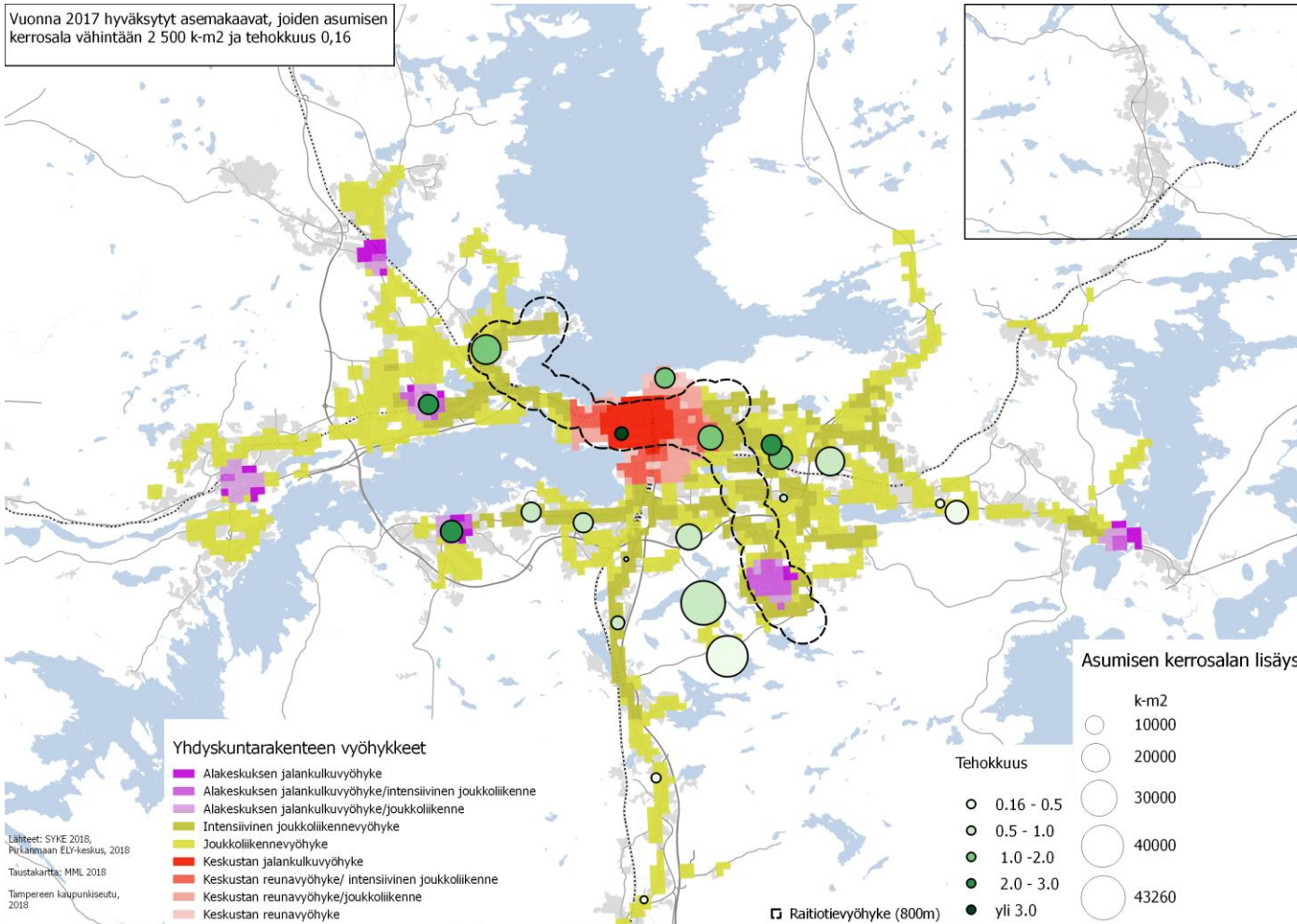
Keskustan nimi	Työpaikat 2010	Työpaikat 2015	Muutos 2010 -2015	Muutos 2010-2015 (%)
Hervanta	10176	10127	-49	-0,48
Kangasala	1630	1793	163	10,00
Lempäälä	1567	1637	70	4,47
Nokia	5804	4964	-840	-14,47
Orivesi	1252	1097	-155	-12,38
Pirkkala	1780	1870	90	5,06
Tampere	61187	60015	-1172	-1,92
Tesoma	2992	2697	-295	-9,86
Viinikka/Nekala	14081	14821	740	5,26
Ylöjärvi	1903	2111	208	10,93

Seudun keskusten väestö- ja työpaikkakehityksestä 2010-luvulla

- Sekä väestökehityksen että työpaikkamäärien muutoksen osalta keskusten reunavyöhykkeet nousevat dynaamisesti muuttuviksi ympäristöiksi.
- Keskustoissa ja niiden reunavyöhykkeillä on merkittävä osa seudun työpaikoista (63%). Myös väestön osuus on suuri (40%).

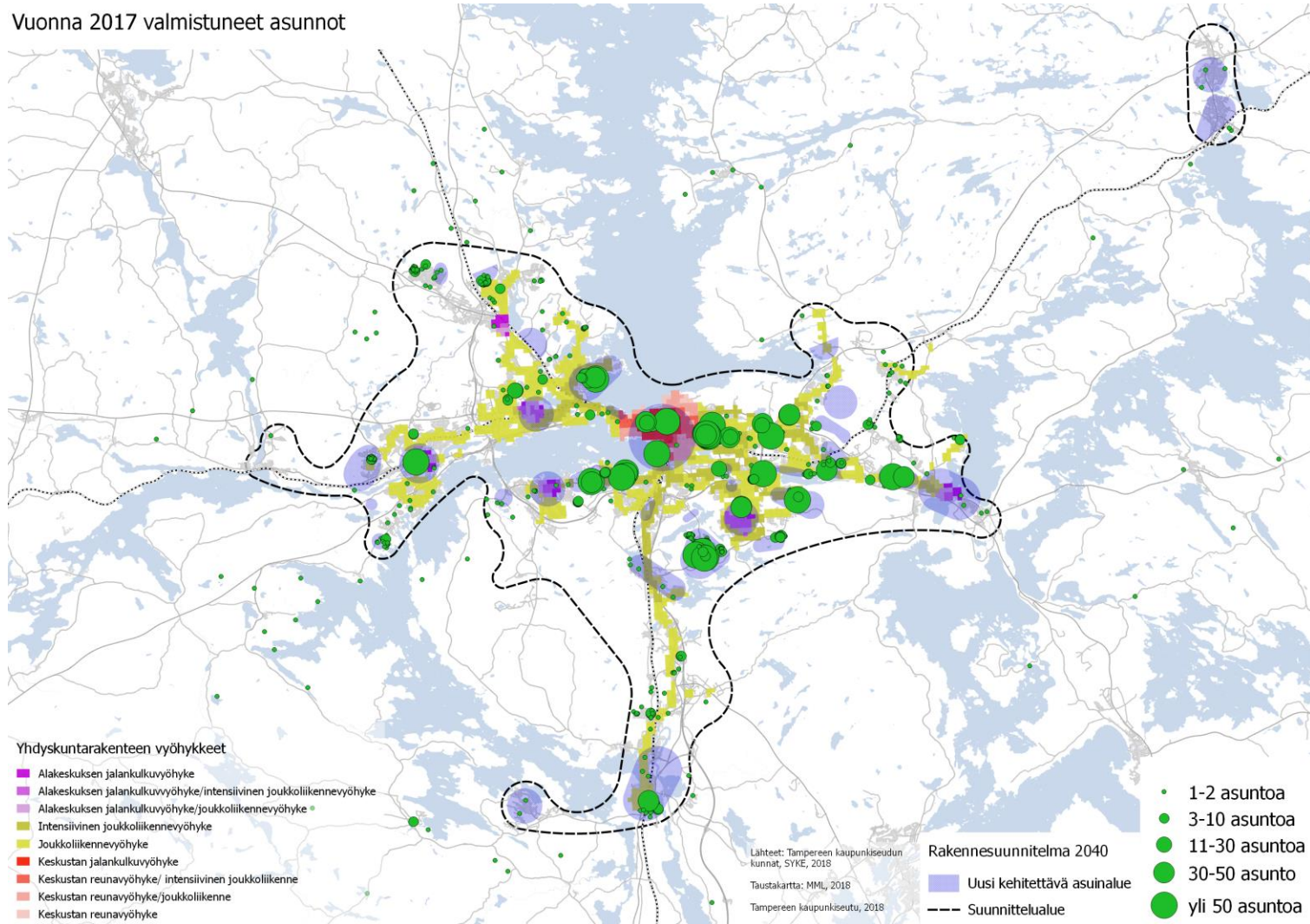
Hyväksytyt asemakaavat 2017

Vuonna 2017 hyväksytyt asemakaavat, joiden asumisen kerrosala vähintään 2 500 k-m2 ja tehokkuus 0,16

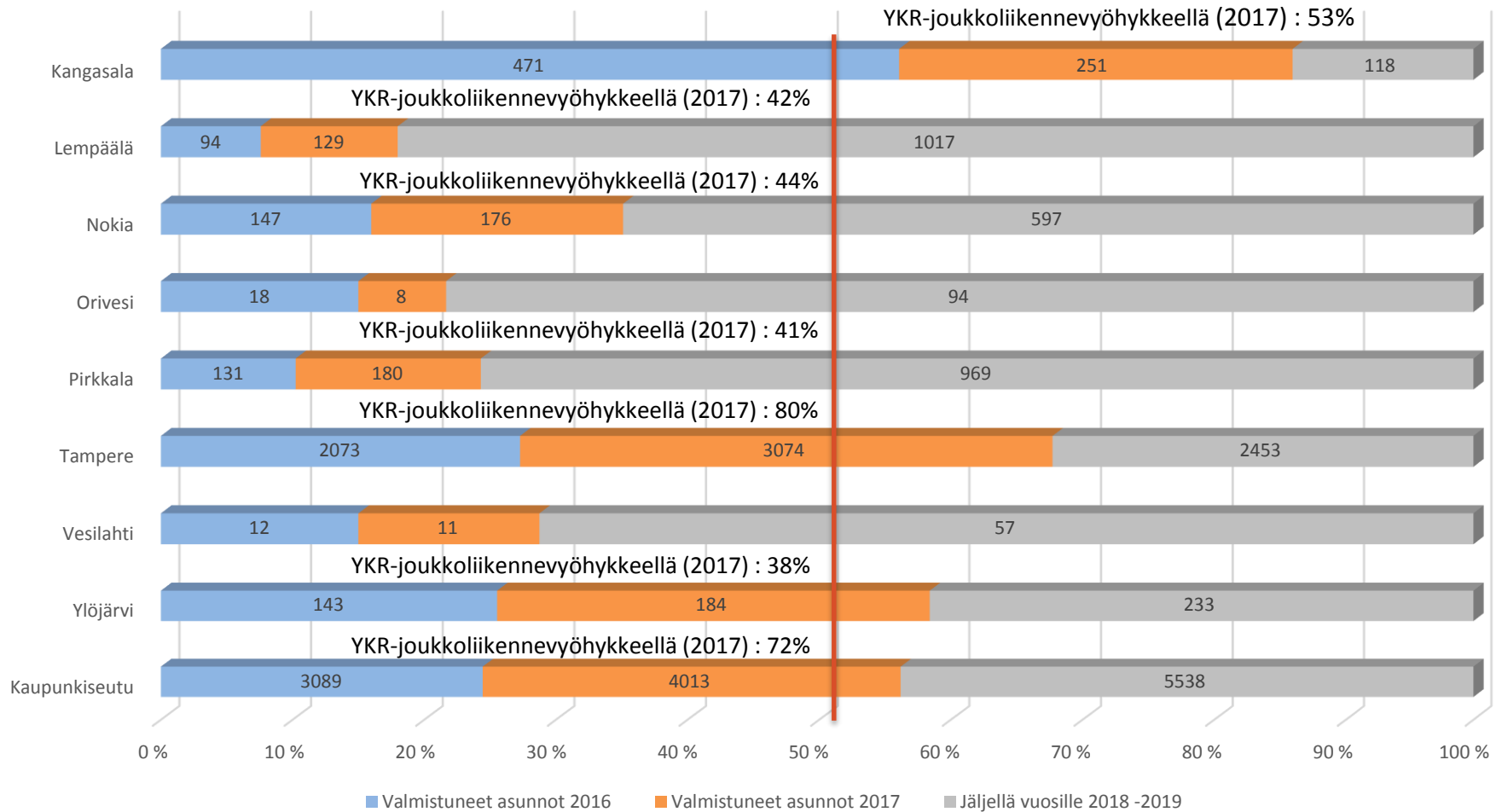
Asuntotuotanto yhdyskuntarakenteessa

Vuonna 2017 valmistuneet asunnot

Asuntotuotanto 2017 suhteessa tavoitteisiin

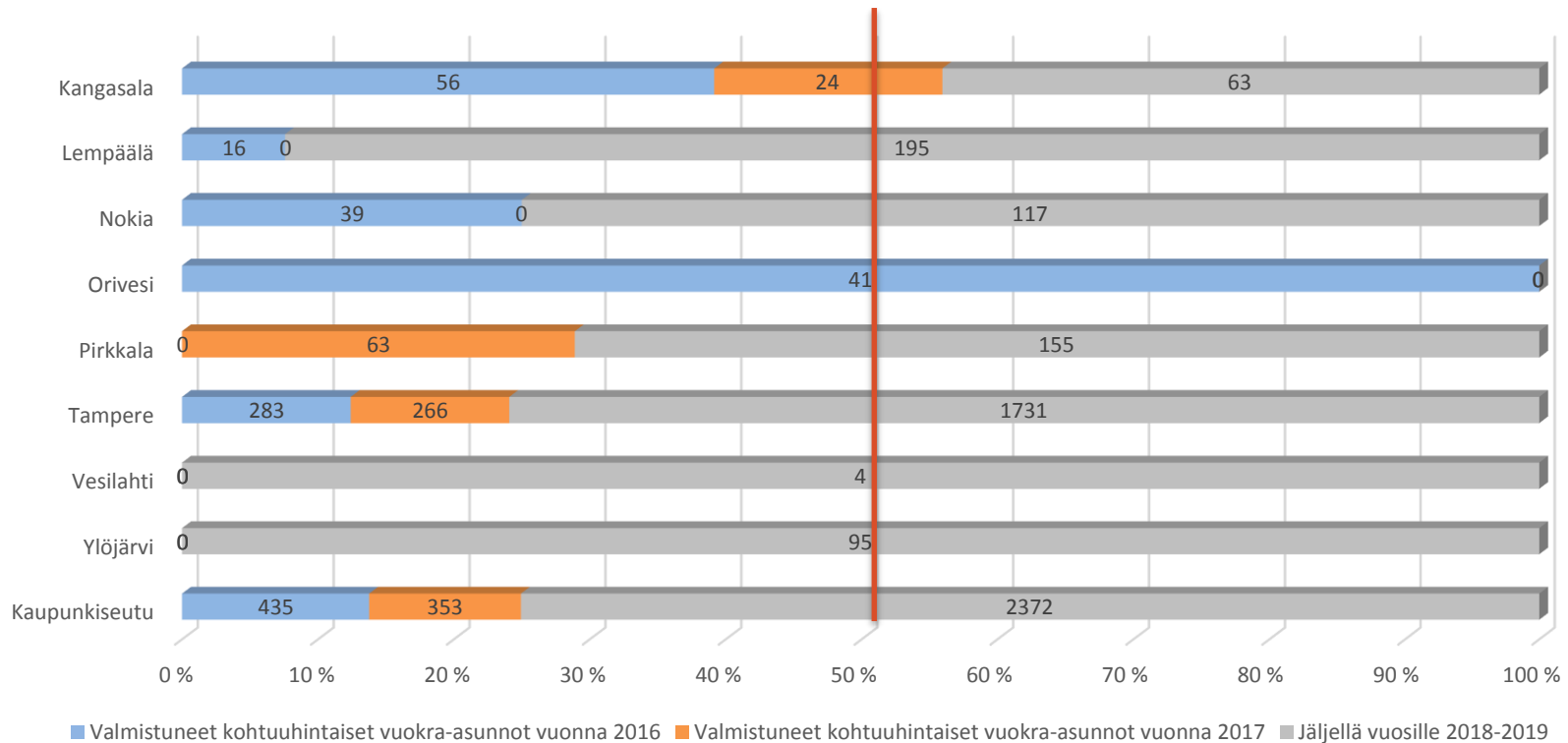
Tampereen kaupunkiseudun asuntotuotantotavoitteet vuosille 2016-2019

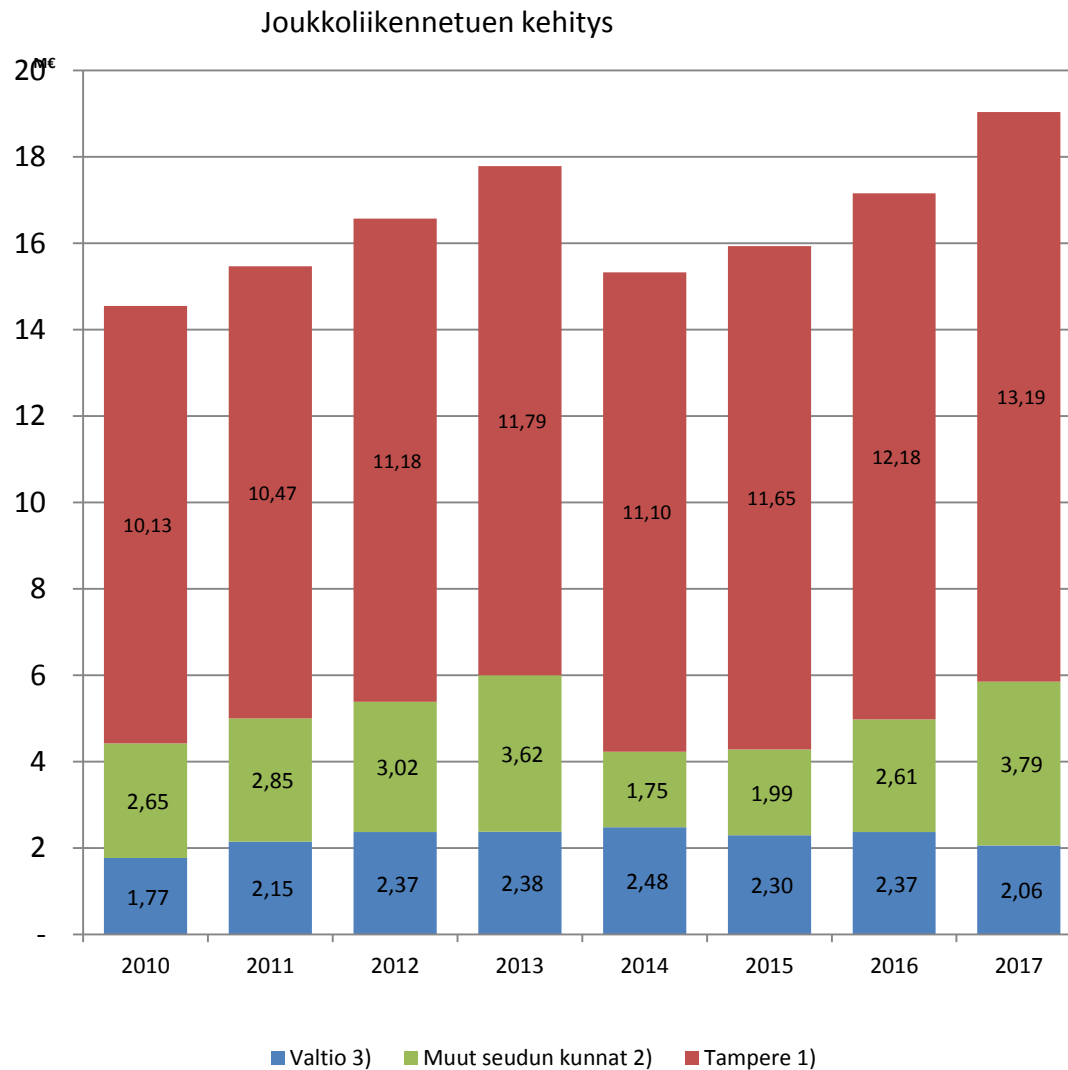
* Tampereen ja Ylöjärven luvut sisältävät myös käyttötarkoitusten muutosten sekä laajennusten kautta valmistuneet asunnot. Muiden kuntien uudet asunnot on otettu mukaan rakennuksen valmistuspäivän mukaan.

ARA-tuotanto 2017 suhteessa tavoitteisiin

Tampereen kaupunkiseudun ARA-asuntotuotantotavoitteet 2016-2019 sekä toteuma vuonna 2016

Joukkoliikennetuen kehitys

VALMISTUNEET MAL-HANKKEET

MAL-SEURANTA 2017

Vuonna 2017 toteutuneet MAL-hankkeet

Sopimuskohta	Tavoite/teema	Hankekuvaus	Toteutunut kustannus
13	Liityntäpysäköinti	Niihamankadun liipy-alue	231000
21	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Tampere-Ylöjärvi pyöräilyn seudullisen pääreitin laadun parantaminen (ELY)	276000
25	Joukkoliikenteen edistäminen	Ruutanantielle (mt 3400) 2 pysäkiparia Tarastejärvelle	242000
25	Joukkoliikenteen edistäminen	Tampereentien (mt 3003) Hakkarin kohdan pysäkki- ja suojatiejärjestelyt	504000
	Turvallisuuden parantaminen	Tievalaistus välillä Lempäälä-Vesilahti (3 km)	59000

- Vuosina 2018 ja 2019 toteutettavien hankkeiden suunnittelu on edennyt.
- Toteuttamisesta sovitaan seudullisesti vuoden 2018 alussa.

TOIMENPITEIDEN ETENEMISEN KUVAUKSET

MAL-SEURANTA 2017

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

1. Lentokentän kehittäminen; sujuvat matkaketjut ja palvelut

Hanke etenee tavoitteiden mukaisesti. Kolmas hub on avattu Riikaan ja matkustajamäärät ovat nousussa. Finavia kehittää kenttää. Lentoliikenteen kehitysohjelman projektisuunnitelman toteutusta on tehty Business Tampereen (Tredean) johdolla. Seutuhallitus on käsitellyt lentokentän kehittämistä. Finavian hallitus päätti joulukuun kokouksessaan toteuttaa kentän peruskorjauksen kesällä 2018.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

2. Asemakeskus ja Tampere-Riihimäki –yhteysväli

Tampereen asemakeskushankkeen asemakaava on luonnosvaiheessa. Kansi ja areena-hanke rakentuu.

Liikenneviraston vetämä Tampere-Riihimäki -tarveselvitys on raportointivaiheessa ja valmistuu keväällä 2018. Seudun toimijoita on osallistettu sidosryhmätilaisuuksissa. Työssä on tunnistettu tarve yhteyden kehittämiseksi ja esitetty selvityksen lähtökohdista näkemyksiä kehittämistarpeista ja mahdollisista vaihtoehtoisista etenemispolusta. Toteutettu selvitys on tehty liikenneteknisistä lähtökohdista, eikä siinä ole huomioitu aluetaloudellisia tai ratayhteyden kehittämisen muita laajempia vaikutuksia.

Pääradan operointiselvitys on ohjelmoitu ja käynnistymässä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

3. Tampereen raitiotie

Raitiotie etenee aikataulussa, työstä tehty yli 16 prosenttia. Tulevaisuuden suuntien selvitys on käynnistynyt. Reitin varsien suunnittelu etenee ja raitiotien ympäristöt tiivistyvät Tampereella ja Pirkkalassa. MAL-tavoitteet ylittyvät.

Raitiontien osan 1 rakentaminen käynnistyi vuoden 2016 lopussa. Rataa on rakennettu kaikilla lohkoilla. Osa vuodelle 2017 suunnitelluista rakennustöistä, kuten varikon rakentaminen Ruskossa ja linjaosuus Hallilan kohdalla, siirtyivät asemakaavavalitusten takia loppuvuoteen. Viivästys pyritään kirmämään kiinni toteutuksen aikana. Tampereen kaupunki on organisoinut oman henkilöstön osallistumisen ja vastuut raitiotieallianssissa. Tampereen Raitiotie Oy:n organisoituminen on toteutunut vuoden 2017 lopussa. Kaupungin rinnakkaishankkeiden yhteensovittaminen ja toteuttamisen periaatteet on sovittu raitiotienallianssin kanssa.

Raitiotien seudullisten laajenemissuuntien tarkentamiseen, eri linjavaihtoehtojen vertailuun ja analysointiin tähtäävä selvitys käynnistettiin loppuvuodesta. Seututoimiston, Pirkanmaan liiton, ELY-keskuksen, Tampereen raitiotieprojektin sekä Tampereen, Kangasalan, Pirkkalan ja Ylöjärven kuntien yhteistyönä toteutettava selvitys valmistuu toukokuussa 2018. Selvityksen pohjalta saadaan näkemys potentiaalisimmista raitiotien kehittämisen suunnista ja vaiheista.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

4. Cleantech- ja kiertotalousalueiden kehittämistilanne

Tarastenjärven alueella kuntien keskinäinen yhteistyö on hyvää.

Kolmenkulman alueen markkinointi on onnistunutta. Kolmenkulmassa kunnat eivät tee erityisen tiivistä kaavoitusyhteistyötä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

5. Yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittäminen

ELY-keskuksessa on pilotoitu ECO3-alueen, Hiedanrannan ja Sulkavuoren keskuspuhdistamon hankkeiden osalta ennakkollisten menettelyjen ja niiden toteuttamisen etenemistä. Asiaa on edistetty hankekoordinaattoreiden avulla.

ELY:n taholta toteuttamisen suunnitteluprosesseissa on annettu ennakkoneuvontaa ja edistetty lupaprosessien etenemistä.

Yritysalueet kehittyvät, mutta prosesseissa kehitettävää. Kuntien välinen yhteistyö vaihtelee alueittain. Seudulta puuttuvat yhtenäiset kehittämisprosessit suunnittelusta toteutukseen. Rajaton seutu-hanke on käynnistynyt vuonna 2017.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

6. Härmälä-Partola-Lakalaiva; elinkeinot, asuminen, liikenne

Härmälä-Partola-Lakalaiva-selvitys on valmistunut. MAL-hankkeina etenevät liikennesuunnitelmat ovat käynnissä.

Naistenmatkantien järjestelyjen suunnittelu (yhteistyössä ELY—keskus, Tampereen kaupunki ja Pirkkalan kunta) on käynnissä ja etenee suunnitellusti siten, että liikennejärjestelyjen toteutus 2019.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

7. Liikenteen digitalisaatio ja teknologiaratkaisut

Kokeiluja fyysisessä ympäristössä edistetään mm. Smart Tampere ohjelman kautta.

Paikkatietopohjaista tietojen keräämistä ja hyödyntämistä kehitetään jatkuvasti. Selkeän kokonaiskuvan muodostaminen vaikuttavuudesta liiketoimintaan on vaikeaa.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

8. Julkiset hankinnat

Raitiotien toteutus on edennyt allianssimallilla tehokkaasti.

Tampereen rantaväylän (Vt12) toteutus allianssimallilla on ollut onnistunut. Naistenlahden pohjoinen kiertoliittymä ja rampit valmistuvat edellä aikataulustaan ja avattiin liikenteelle vuonna 2017.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

9. Kuntien strateginen yleiskaavoitus

Isolla osalla seudun pinta-alaa on tehty laaja-alainen strateginen yleiskaava tai se on tekeillä.

Yleiskaavat ovat valmistuneet Kangasalla ja Tampereella. Vuonna 2017 yleiskaavaprosessi käynnistettiin Lempäälässä. Vuoden 2018 aikana yleiskaavatyö käynnistetään Pirkkalassa ja Orivedellä. Maakuntakaava on valmistunut.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

10. Maapolitiikka

Seudun maapoliittiset periaatteet valmistuivat elokuussa 2016. Lempäälässä periaatteet on hyväksytty vuonna 2016. Nokian ja Ylöjärven maapoliittiset ohjelmat päivitettiin 2017. Kangasala hyväksyi seudun maapoliittisen ohjelman. Pirkkalan ohjelma on ajan tasalla. Tampere, Vesilahti ja Orivesi päivittävät omat ohjelmansa vuonna 2018.

11. Yhdyskuntarakenteen monipuolistaminen ja eheyttäminen joukkoliikennevyöhykkeillä ja keskustoissa

Vuonna 2017 laadittujen asemakaavojen kerrosalasta 71,4% sijoittuu yhdyskuntarakenteen joukkoliikennevyöhykkeelle tai keskustoihin. Keskustojen vetovoima on vahvistunut asukasmäärien osalta, mutta heikentynyt jonkin verran kokonaistyöpaikkamäärän osalta. Vuonna 2016, 40% seudun väestöstä asui keskustoissa tai niiden reunavyöhykkeillä. Vuonna 2015 samoilla vyöhykkeillä oli 63% seudun työpaikoista (2010: 64,6%).

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

12. Asemanseutujen vahvistuminen

Tesoman rautatiekorttelin asemakaava hyväksyttiin.

Nokialla asemakeskuksen kaavoitus edistyy.

Lempäälän asemanseudun asemakaavoitus jatkuu. Lisäksi Lempäälässä radan ylittävän kevyen liikenteen sillan sekä pysäköintilaitoksen suunnittelu on käynnissä. Tärkeitä teemat Lempäälässä: Matkakeskuksen sijainnin määrittäminen sekä liityntäpysäköinnin lisäämisen ratkaiseminen.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

13. Liityntäpysäköintialueiden suunnittelu ja toteuttaminen

Pirkanmaan liityntäpysäköinti- ja solmupysäkkiselvityksen ohjelmointi on valmistunut. Selvitys, jonka tarkoituksena on luoda yhteiset periaatteet liityntäpysäköintipaikkojen rakentamisen palvelutasoon ja kustannusjakoon Pirkanmaalla, valmistuu syyskuun 2018 loppuun mennessä.

MAL-hankkeena toteutettu liityntäpysäköintialue Niihamassa otettiin käyttöön syyskuussa 2017. Oriveden ja Sääksjärven liityntäpysäköinnin suunnittelua on edistetty ja hankkeet etenevät toteutukseen vuosina 2018 ja 2019.

Tampere on selvittänyt mahdollisuuksia saada liityntäpysäköintipaikkoja kaupallisten toimijoiden tonteilta, joista on paikkoja myös tulossa lähiaikoina käyttöön. Pyöräpysäköinnin sijoittamisesta on toteutettu kysely.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

14. Tavaraliikenteen ratapiha

Tavaraliikenteen ratapiha on esillä monen tasoissa suunnitelmissa, selvityksissä ja keskusteluissa, mutta koostettua tietoa tavaraliikenteen ratapihan kehittämisen edellytyksistä ja mahdollisuuksista ei ole toteutettu.

Asiasta käydään valmistelevaa keskustelua muun muassa Pirkanmaan liiton koollekutsumassa Läntisten hankkeiden jatkosuunnittelu –ryhmässä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

15. Viherrakenteen yleissuunnitelma

Viherrakenteen yleissuunnitelman työsuunnitelma on laadittu ja hyväksytty. Työ on ohjelmoitu tehtäväksi vuoden 2018 aikana. Hankkeen rahoitus on varmistunut ELY-keskuksessa.

16. Kaavoituksen ja tontinluovutuksen kehittäminen

Seudulla tavoitellaan kaavoitus kohdistumista kaikissa kunnissa pääosin kunnan omalle maalle.

Tampereella on kehitetty tontinluovutuksen keinoja. Keinoina tontinluovutukseen liittyen käytetään tontinluovutuskilpailuja ja arkkitehtikilpailuja. Myös kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto on sisällytetty tontinluovutuksen hakukriteereissä. Kumppanuuksia, kokeiluja, kilpailuja sekä tietyillä alueilla toimivaa laaturyhmätyöskentelyä on kehitetty. Nämä ovat keinoja, joita käytetään sovittavien kehittämisteemojen toimeenpanoon.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

17. ARA-tavoitteiden mukainen kaavoitus ja tontinluovutus

Tampere viimeistelee viideksi vuodeksi laadittavaa tonttihakujen ohjelmointia asuntorakentamiselle, jossa ohjelmoidaan myös riittävä tontinluovutus kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle (30% kokonaisasuntotuotannosta). Tonttihakujen ohjelmointiin sisällytetään myös aluekohtaisia kehittämisteemoja mm. monipuolisen asuntotyyppijakauman varmistaminen. Muut kunnat ovat ilmoittaneet tekevänsä saman vuoden 2017 kuluessa.

ARA-asuntotuotantotavoitteita ei saavutettu vuonna 2017 muiden kuin Oriveden ja Kangasalan kaupunkien osalta. Tampere on kohdentaanut usean vuoden ajan asemakaavoitusta voimakkaasti kaupungin omalle maalle ja ottaa nykyisin lähtökohtaisesti maankäytösopimuskorvauksen tonttimaana ja kohdentaa sen kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle. Lisäksi kaupungille tulee tonttimaata yhteistyösopimusten kautta. Seudullinen kohtuuhintaisen asuntotuotannon kaavoitus- ja tontinluovutusohjelmien yhtenäistämistyö viivästyi ja etenee vuonna 2018.

Vuoden 2017 loppuun mennessä seudun kuntien ARA-tuotanto saavutti noin 24 prosenttia tuotannon kokonaistavoitteesta.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

18. Asuntorakentamisaalueiden luovutus valtiolta kunnille

Valtio ei ole luovuttanut maa-alueita kunnille vuonna 2017.

19. Välivuokrausmenettely

Tampereen kaupungin ja Y-säätiö ovat tehneet sopimuksen vuosille 2017 ja 2018. Y-säätiö välivuokraa yksityisiltä markkinoilta asuntoja ja kaupunki ohjaa niihin erityisessä asunnon tarpeessa olevia. Tavoitteena on vuokrata 30 asuntoa. Välivuokrattuja asuntoja on tässä prosessissa tällä hetkellä kolme. Hankkeen markkinointia on tehostettu.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

20. AUNE-sopimus

Tampere ja valtio ovat laatineet AUNE -ohjelmaan liittyvän sopimuksen asunnottomuutta ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä ohjelmakaudelle 2016-2019. Sosiaalisen vuokra-asumisen prosessin kautta on saatu erityisessä asunnon tarpeessa oleville 75 vuokra-asuntoa Tampereen vuokratalosäätiöltä ja Tampereen vuokra-asunnot Oy:ltä näiden normaalista vuokra-asuntokannasta. Tästä on laadittu vastuunjakotaulukko sosiaalitoimen, em. vuokra-asuntoyhteisöjen, asukkaiden sekä palveluntuottajien vastuista.

Näiden lisäksi tavoitteena on saada normaalista VTS:n ja TVA:n asuntokannasta sopimuskaudella 2016-2019 300 asuntoa erityisessä asunnon tarpeessa oleville. Tampere on pysynyt AUNE-ohjelmaan liittyvän sopimuksen tavoitteissa.

MAL- sopimuksen kohdissa 19. ja 20. erityisessä asunnon tarpeessa oleviin henkilöihin kuuluu myös maahanmuuttajia.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

21. Keskustojen KÄPY-olosuhteet ja seudulliset pääreitit

Seudulle laadittua KÄPY-ohjelmaa on toteutettu seudullisena yhteistyönä. Tilannekatsauksen mukaan kolmasosa toimista on täysin toteutettu. Kävelyn ja pyöräilyn käytettävyyden ja arkiliikunnan lisäämiseksi on käynnistymässä SeutuLiike -ohjelma, joka jalkauttaa, täydentää ja syventää laadittua kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelmaa. Keväällä 2017 julkaistiin ensimmäinen seurantatiedot yhteen kokoava seudullinen kävelyn ja pyöräilyn katsaus. Vesilahden kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma ”Hyvinvointia kävellen ja pyöräillen” valmistui lokakuussa. Tampereella on käynnissä pyöräilyn tulevaisuuskuvan määrittely.

Pyöräilyn pääreittien MAL-hankkeista (Ylöjärvi, Lempäälä, Nokia) ELY-keskus on toteuttanut omaa verkkoaan koskevat toimenpiteet Ylöjärven suunnassa v. 2017. Seuraavaksi edetään Nokian (2018) ja Lempäälän (2019) suunnissa, joiden toimenpiteitä suunnitellaan. Kunnat (Tampere, Nokia, Lempäälä, Ylöjärvi) toteuttavat ko. pääreittien parantamistoimenpiteet oman aikataulunsa mukaisesti MAL3-kauden aikana. MAL-hankkeena edistetään myös Kangasalan pääreitin parantamista Vatialan kohdan liittymäjärjestelyillä. Ko. hankkeen tie- ja rakennussuunnitelma on käynnissä ja toteutus on ohjelmoitu vuodelle 2018.

Huolimatta pyöräilyn kehittämistoimista, vuonna 2017 pyöräilyn käyttäjämäärä väheni Tampereella 3,8 % edellisvuodesta. Vähenemä voi olla selitettävissä rakentamisen aiheuttamilla häiriöillä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

22. Seudulliset pysäköintiperiaatteet

Seudullisten pysäköintiperiaatteiden määrittäminen ei edennyt suunnitellusti seututoimiston resurssivajauksen vuoksi vuonna 2017.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

23. Liikenteen uudet käyttövoimat

Seudullinen suunnitelma autojen sähkölatauspisteverkosta on valmistunut. Valmistunut sijoitussuunnitelma sisältää palvelukohteiden sijaintiin, verkon maantieteelliseen kattavuuteen sekä kiinteistöjen omistuspohjaan perustuvat suositukset kohteista ja latauspisteiden ominaisuuksista. Lisäksi selvitys sisältää suosituksia kuntien toimenpiteiksi. Tehtyä suunnitelmaa hyödynnetään seudun työryhmien työskentelyssä vuonna 2018, kun määritetään seudun ja sen kuntien toimenpiteitä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Sähkölatauspisteiden ja sähköbussien määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

24. Digitalisaatio ja kokeilut liikkumispalveluissa

Useat toimijat valmistautuivat käynnistämään Pirkanmaan henkilökuljetuksia koskevan toimintamallin pilotin vuonna 2017. Pilotista on kuitenkin päätetty luopua, koska KELA ei liittynyt mukaan kokeiluun ja ilman KELA:n korvaamia kuljetuksia kokeilun toteuttamista ei pidetty järkevänä.

Seudulla monia suunnitelmia edistää digitalisaatiota, mutta joitain keskeisiä askeleita on vielä ottamatta (mm. mobiililippu). Toimenpiteitä ja pilotteja myös käynnissä sekä uusia suunnitteilla. Selkeän kokonaiskuvan muodostaminen toimista ja niiden vaikutuksista on vaikeaa.

Tampereen kaupunki aktiivinen älykkään liikkumisen ja sen kokeilujen edistäjä, mm. Smart Tampere ohjelman kautta.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

25. Joukkoliikenteen houkuttelevuus ja kilpailukyky

Seudullinen joukkoliikenne lautakunta hyväksyi keväällä seudullisen joukkoliikenteen palvelutasomäärittelyn luonnoksen ja lähetti sen kuntiin lausunnoille. Palvelutasomäärittely hyväksyttiin vuoden 2017 lopussa.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne siirtyi 6.6.2016 koko kaupunkiseudun kattavaan yhtenäiseen vyöhykepohjaiseen lippu- ja maksujärjestelmään. Koko kaupunkiseudun yhteisen vyöhykemaksujärjestelmän käyttöönoton tavoitteena oli kasvattaa ja helpottaa joukkoliikenteen käyttöä seudulla. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet uudistuksen jälkeen merkittävästi. Vuonna 2017 kasvua oli aikaisempaan vuoteen verrattuna lähes 8 prosenttia.

Tampereen seudun joukkoliikenne käynnisti vuoden 2016 lopulla uuden tunnistepohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän määrittelytyön. Vuoden 2017 aikana tehtiin suunnitelma tunnistepohjaisen järjestelmän vaiheittaisesta toteutuksesta. Tunnistepohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän ensimmäisenä vaiheena toteutetaan mobiililippu kevään 2018 aikana. Uuden järjestelmän toteuttaa joukkoliikenneviranomaisten hankintayhtiö TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

26. Lähijunaliikenteen kehittäminen

Junatarjonnassa ja junamatkojen määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2017.

Oriveden suunnan joukkoliikenneratkaaisu perustui vuonna 2017 markkinaehtoiseen vt 9:ä kulkevaan bussiliikenteeseen, Tampereen seudun joukkoliikenteen ostamaan kantatiehen 58 tukeutuvaan bussiliikenteeseen, Haapamäen radan kiskobussiliikenteeseen ja Tampere-Jyväskylä radan junaliikenteeseen. Oriveden suunnalla on käytettävissä henkilökohtainen yhdistelmälippu Nysse+VR -lippu. Lippu sisältää Nysse-bussien matkat joko vyöhykkeillä A-C tai A-E sekä junalipun joko Tampere-Lempäälä -välillä, Tampere-Nokia -välillä tai Orivesi-Tampere -välillä. Lippu on voimassa 30 päivää. Nysse-lippu ladataan Tampereen matkakortille ja junamatkojen osalta lippuna toimii paperinen VR:n kausilippu.

Oriveden suunnan markkinaehtoinen bussiliikenne (linja 95, 95x) sekä Tampereen seudun joukkoliikenteen linja 41 (Kt 58:n kautta) ovat mukana Tampereen kaupunkiseudun vyöhykejärjestelmässä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

27. Joukkoliikenneviranomaiset

Hallitus päätti rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaamisen keskeisistä linjauksista keväällä 2017. LVM asetti hankkeen, jossa valmistellaan kilpailun avaamisen yksityiskohdat hallituksen asettamien linjausten ja reunaehtojen mukaisesti. Kilpailun avaaminen aloitetaan Etelä-Suomen taajamaliikenteestä, joka ulottuu Tampereelle (taajamajunaliikenne R-junalla). Liikennöinnin olisi tarkoitus alkaa 2022. Asian tiimoilta on käynnistetty selvitys alueellisten toimijoiden roolista junaliikenteen kehittämisessä.

Pirkanmaan liiton johdolla on valmisteltu pääradan junaliikenteen operointiselvitystä. Selvitys toteutetaan keväällä 2018. Selvityksen käynnistämistä viivytettiin LVM:n kehoituksesta. Työ olisi kuitenkin ollut perusteltua toteuttaa jo aiemmin, jolloin se olisi tarjonnut lähtötietoja kilpailutuksen avaamiseen. Kommunikaatiossa on ollut puutteita.